

פרשת השבוע על פי ה"שם משמאל"

פרשת במדבר

פרשת במדבר, ג' ב' י' א' ט' ו' ה' ד' ג' ב' א'

במדבר (פ' א') ישאו מדבר ועריו חצרים

תשב קדר ירונו יושבי סלע לנשיא שנכנס למדינה וראו אותו בני המדינה וברחו נכנס לשני וברחו מלפניו נכנס לעיר חרבה וקדמו אותו והיו מקלסין אותו. אמר הנשיא זו העיר טובה היא מכל המדינות כך כו' הים ראה וינוס וכן ההרים רקדו כאילים באו במדבר חרבה קדמה אותו וקילסה אותו וכו' אמר זו העיר טובה לי מכל המדינות וכו'. נראה לפרש שהבריחה היא מחמת שהחומר אינו יכול לסבול את הרוחני, וכמו שאמר מנוח (שופטים י"ג) מות נמות כי אלקים ראינו, אבל מדבר שניער וריק מכל עניני ישוב בעלי חומר, לא הי' להם לברוח כי אין להם מה להתבטל. וזה לימוד ועצה לכל אדם שמשוקע בענינים חומרים וקשה מאד שיסביל הארה של הזמנים המקודשים ונפשו סולדת מלקבל, מ"מ עצה היא לקבל ע"ע ולבטל את כל רצונו להשי"ת. וזה עצמו עושהו ראוי לקבל את ההארה האלקית:

במד"ר (פ"א) שאו את ראש כל עדת בני, רומם את ראש גדל את ראש לא נאמר אלא שאו את ראש כאדם האומר לקוסטינר סב ריש' דפלן כך נתן רמו למה שאו את ראש שאם יזכו יעלו לגדולה וכו' ואם לא יזכו ימותו כולם. עכ"ד. ונראה דהנה כל העולמות נמסרו תחת הנהגת ישראל ועולין במעלותיו וח"ו כן הוא להיפוך, וע"ז נאמר (תהלים ח') כל שמה תחת רגליו, והנה אמרו עלי' אלא אעפ"י שנתנה תורה מסיני לא נעשו מועד נגמר במנין הלו שנפקדו היילין דמשכנא ומשמרתו כי נגמרו שמים וארץ על מכוונם. ובכן מאז והלאה, אם ישראל זוכין הרי הם מזכין את כל העולמות וכל העולמות משפיעים עליהם כל מיני טובות, וח"ו להיפוך הוא להיפוך, והכל הוא בשביל שכל שמה תחת רגליו, וע"כ נרמז זה בשלימות ענין אוהל מועד, והלשון שאו את ראש שמשמש דבר ודופוכו הכל הוא מטעם אחד נשיאות ראש על הכל:

ד' ב' י' א' ט' ו' ה' ד' ג' ב' א'

במדבר

יפה למשוך אליהם לא"י מכל ארבע פנות העולם כל חלקי הקדושה, אך ע"י החטא צריכין לחזור אחריהם. ולפי האמור שוב אין קושיא מיעק"א ע"ה למה היו או מתרבים כ"כ שהרי לא הי' עינוי, שבעוד יעק"א ע"ה הי' קיים הי' כחו יפה למשוך אליו כל חלקי הקדושה שלא ע"י עינוי:

ולפי האמור יובן ג"כ מה ששבת לוי לא נתרבו או עפ"י שהגדנו כבר שתעודת ישראל היא למשוך את כל העולם אחר הש"י, וכמו אדה"ך קודם החטא, וכמו שיהי' לעתיד כמ"ש (ישעי' ס"א) ואתם כהני ה' תקראו, וזה הי' ענין הפקודים שפירושו כמו התמנות שאו נתמנו ישראל לראש לכל באי עולם למשכם להש"י, אך הלויים אין תעודתם לברר את כל באי העולם, אלא תעודתם להגביה את ישראל ולחברם באביהן שבשמים, וזהי' ההבדלה בין ישראל ללויים וכן בין כהנים ללויים, שכהנים מעלין את הלויים וזה הי' ענין התנופה שהניף אהרן את הלויים והן מדרגות זו למעלה מזו הגבוה תעודתו להעלות את הנמוך ממנו מדרגה אחת:

ולפי האמור שאין ללויים דבר עם כלל העולם אלא עם ישראל לבדם, יש לומר שגם בענין הברורין מכל בני עולם וכן במצרים לא זו היתה תעודת הלויים וע"כ לא נשתעבדו בעבודת פרך שהי' רק לאמצעי לברר כנ"ל, ומעתה מובן הטעם שלא נתרבו אף בימי יעק"א ע"ה:

כל פקודי הלויים וגו' כל זכר מבן חודש ומעלה שנים ועשרים אלף, הרמב"ן הקשה למה לא נתרבו ידדי ה' וקרוביו שעם שלא חטאו בעגל ולא נהרגו אין מגיע מספרם למחצית יתר השבטים אף שנמנו מבן חודש ומעלה, ותירץ מפני שלא היו בכלל העינוי במצרים שהרי שבטו של לוי הי' פנוי מעבודת פרך, ע"כ לא היו נמי בכלל הריבוי, וכמ"ש וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן ירץ, ובאור החיים הקשה ע"ז שאינא במדרש שיעק"א ע"ה ראה ששים ריבוא מבני בניו אף שעדיין לא עינו אותם, ולמה לא נתרבו אז:

ונראה לתרץ דהנה הא דהעינוי, גרם הריבוי כתב אור החיים (פ' שמות) עפ"י ש בונה"ק בפסוק אשר שלט האדם באדם לרע לו כי באמצעות העינוי והצרות תתברר בחי' הטוב מהרע ותסמך אל חלק הטוב ותתברר חלק בחי' הרע מחלק הטוב ותסמך אל בחי' הרע וב' פרטים אלו רמוזים באמרן לרע לו והוא עצמו שאמר הכתוב וכאשר יענו אותו כן כשיעור העינוי היו מוציאים ומבררים חלק הטוב ומתרבה חלק הטוב וכן יפרוץ, עכ"ל, והפירוש שחלקי הטוב הם גם שמות קדושות שהיו נתונות בעמקי הקליפות ועלו משם ופרצו בארץ, והנה הארץ"ל הקשה אהא דאמרו ז"ל (פסחים פ"ז:) לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים שפירושו חלקי קדושה המתבררים, מה הי' אם לא חטאו ישראל ולא גלו, ותירץ שאו הי' כחם

בהפטרה והי' במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי. היינו כי עבד שאין לרבו קורת רוח ממנו ועוד להיפוך הוא מגרשהו מנגד פניו, אבל בן אינו מגרשהו לעולם שהרי לעולם נשאר בנו, והנה ישראל הם בניים למקום, וע"כ אפי' במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם שאין להקב"ה קורת רוח מהם וראויין לגרשם ח"ו, יאמר להם בני אל חי, ואין הקב"ה מתפרד מהם, וע"כ כל איש אפי' הוא בשפל המצב עד מאד היכולת בידו להטיב מעשיו ואל אחוות אבותיו ישוב באין מונע ממעשיו הקודמים הבלתי ראויים:

במדבר

ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני, ובמכילתא מה ביאתם למדבר סיני בתשובה וכו', יראה שהתשובה באה מפאת ראותם מראה כבוד ה' כאשר אוכלת בראש ההר לעיני בני, כאמרם ז"ל (יומא ד' סו"ע) וישכון כבוד ה' מר"ה, ולעומת המראה הבינו שעדיין אינם ראויים לקבלת התורה וכאמר הש"ס יבמות (ק"ה:) וכי משה הי' הגון ללמוד תורה מפי הגבורה, ובכל זה רצה בם הקב"ה וקרבת לפני ה' סיני כדי ליתן להם התורה, בזה התקשרו באהבה ובאו לידי תשובה מאהבה ונעשה מהכל זכויות, ועי"ז נעשו עכ"פ בצד מה מוכנים לקבלת התורה, וזהו בכל ש"ק בהכנסת שבת צריך כל אחד להבחין ולהעריך א"ע אם הוא ראוי לקבל קדושת שבת, ואעפ"כ רצה בנו הש"י, וזה מביא אהבה בלב ישראל, וזהי' תשובה מאהבה ונעשים באמת ראויים, והבן: